

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatae Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Vtrum ratione Sigilli defendi possit licentia manifestandi
Complicem in confessione, si peccatum aliter explicari non possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA III.

Utrum ratione Sigilli defendi possit licentia manifestandi Complicem in confessione, si peccatum aliter explicari non possit.

1034. **D**ubitatur, an, quando species peccati non potest explicari, quin Confessario innotescat persona complices, possit subterfieri talis circumstantia peccati, propter famam proximi, vel an liceat, imò an tenearis Complicem manifestare. v.g. commisisti incestum cum Sorore aut Matre, & Confessarius novit tuam sororem & matrem, queritur, an satis sit dicere: commisisti incestum: ita tamen ut specialitas incestus in alia confessione manifestetur alteri confessario, cui non sit nota persona complex. In praxi certum est, utrumque fieri posse; cum utraque opposita Sententia sit saltem extrinsecè probabilis. Nunc autem rem speculativè examinamus.

Prima Sententia docet, posse ac debere Complicem reticere. Ratio est, quia ob incommodum grave proximi potest peccatum reticere: jam verò, infamari etiam apud unum est grave incommodum, & proximus habet jus ad suam famam: ergo possum: & quia possum, debeo ex Iustitia parcere ipsius famæ. Ita non pauci apud Dianam & Dicastillo, quibus accedit Arriaga.

Secunda docet, licere tunc manifestare complicem atque debere. Ita quadraginta nominati AA. celebres relati à P. Dicastillo, quibus & ipse accedit: item Amicus, Castro Palao, & quod magnum veritatis argumentum est, in ea conveniunt Suarez & Vasquez. est etiam S. Thomas in terminis in 4. dist. 16. q. 3. a. 2. quæst. 5. ad 5. et denique S. Bernardi, qui eam indubitanter supponit in formula honestæ vitæ, his verbis. [De nullo prorsus sinistrè loquaris, quantumcunque sit verum, vel manifestum, nisi in Confessione, & hoc ubi non potes aliter manifestare peccatum tuum.]

1035. Huic Sententiæ libenter assentior, tum quia est tantorum virorum, tum quia coheret cum regulis quas tradam in tr. de Iust. circa Detractionem & Occisionem indirectam innocentis in certis casibus licitam; que in presenti casu multò magis locum habent, ubi damnum infamationis plurimum minuitur obligatione sigilli, quo complex non minus gaudet quam penitens.

Omissis varijs probationibus, quarum inefficaciam ostendit Arriaga & Dicastillo, melior probatio est quæ videtur Amicus, Palao, Dicastillo, & etiam insinuat Lugo, Suarez, Vasquez, scilicet, quòd alter complex habeat quidem jus ad suam famam, sed non cum tanto meo incommodo, quòd subirem, si non liceret mihi totam speciem peccati explicare, adeòque non potest esse rationabiliter invitatus, quòd innotescat delictum Confessario sine periculo ulteriori damni, & in

tam arcano iudicio, quando hoc est necessarium, ut ego possum integrè meum peccatum confiteri, directam ejus absolutionem consequi, & etiam iterum confitendi liberari, competentem accipere instructionem & correctionem, &c. propter quæ bona Christus hoc Sacramentum instituit, & integram confessionem præcepit, eamque impotenti sigillo facilitavit, illisque bonis possibilibus ipsius penitentis famam, eum obligando, ut cum sui infamatione illa bona procuret. Ergo petierit & à fortiori censendus est Christus licentiam dedisse, propter hæc ipsa bona confitendo infamandi complicem, quando aliter non possumus illi consequi; nam minor causa sufficit, ut liceat famare proximum (ceteris paribus) quam sufficiat, ut obliget ego ad me ipsum infamandum. Hæc est tota substantia probationis, prout ab alijs proponitur; cujus fundamenta partim tradam tract. de Charitate, quæ proinde hic non repeti, partim tradam loco indicato de Iure & Iustitia tract. 1.

1036. **DICO** nunc ulterius. In talibus non solum licitum est, sed etiam tenemur manifestare complicem. Ita plerique ex Antiquis secunda Sententia. Et hic habes, lector, exemplum clarissimum contra doctrinam Clarissimi viri Prosperi Fagnani de Opinione probabilis quam retuli & impugnavi in lib. 2. Habes, inquam, exemplum, quo homo constituitur in tali circumstantia, ut necessitetur ad sequendam Sententiam probabilem, & non possit habere certitudinem, quam ille auctor semper requirit. Nam probabile est, te teneri manifestare complicem, & insuper probabile est, te teneri ad tacendum, & tamen utrumque declinare non potes, & quin aliquatenus exponas periculo materialis erroris, sicut potes declinare in alijs casibus, ut, si probabile est licere sumere duodecim vncias pro collatione, & est probabile non licere, & est tamen certum te non errare aut peccare si abstineas ab illis. Probatur autem Conclusio. Quando concurrunt duorum præceptorum materiae impossibiles, tunc cessante obligatione unius præcepti, & non interveniente aliunde alia causa excusante ab observatione alterius præcepti, obligat alterum præceptum: v.g. teneor hodie audire Missam, quia est dies festus: teneor non dare occasionem scandali proximo, si tunc meo incommodo præponderante possum cavere: si exeam è domo, scandalizabitur Petrus mei adpoculus: prævalet tamen commodum Missæ, tunc non tantum licet adire Missam, sed teneor adire, nisi accedat alia ratio excusans, v.g. morbus, aut iactura rei domesticæ: tunc enim excusor, non ex cessatione legis oppositæ de scandalo cavendo, sed quia lex humana præcipiens Missam non obligat cum tali incommodo meo.

Sic se res habet in casu nostro: concurrunt materiae duorum præceptorum, negatio scilicet infamationis proximi, & integritas materialis confessionis, præceptum non infamandi celat, ut pro-

vt probatum est conclusione præcedente: ergo secundum præceptum obligat, nisi interveniat alia causa excusans, qualis esset v.g. periculum evulgationis, &c.

Quod si illud peccatum jam aliàs essem confessus, & vellem modò confiteri generaliter, tunc

quidem non tenerer manifestare complicem, quia non teneor in confessione generali omnia dicere quæ jam semel confessus sum, licet tamen manifestarem, vt patet ex prima Conclusionem, & bene resolvit Dicastillo.

Dicastillo.

CAPVT XI.

DE SATISFACTIONE SACRAMENTALI.

CONTROVERSIA I.

An opus formaliter satisfactorium debeat esse pœnale, formaliter liberum, & in gratia factum.

1037. **D**ICO 1. Opus satisfactorium debet esse pœnale. Ita cum D. Th. communis contra Vasq. Probatur ex Trid. loco cit. Ratio est, quia satisfactio est vindictio delicti commissi, & ordinatur ad correctionem tum ipsius satisfaciens, tum aliorum vt abstercantur, ac denique succedit in locum pœnæ à Deo infligendæ. An autem omne opus meritorium ratione suæ victoriæ quam includit omnis actus virtutis, sit hoc ipso pœnalis, & requirat arduitatem, dictum est lib. 2. tr. de Merito.

1038. **D**ICO 2. Opus satisfactionis à nobis sponte susceptum, debet provenire ab exercitio libero & meritorio. Probatur. Debet enim esse tale, per quod homo placeat Deo, & dignus fiat cuius opus acceptetur loco pœnæ alioquin infligendæ. debet etiam opus externum dignificari ad hoc, vt habeat vim satisfaciendi satisfactione contradistinctâ ab illa quæ inest (ex communiore sententia contra Ariagam d. 22. à n. 19.) actui formaliter meritorio: dignificatur autem & qualificatur ex eo quod procedat ab actu meritorio. Sanè omnes iudicamus, eum qui dormit humi, præcisè quia non habet lectum, non satisfacere Deo per talem mortificationem.

1039. **D**ICO 3. Pœnalitas externa augeret Satisfactionem quò est maior, etiam si nullum novum exercitium liberum accedat, vel tunc influat, quidquid sit an augeat rationem meriti, de quo dictum est, de Merito. Conclusio est communis contra Suarez d. 48. f. 8. n. 16. & 18. Probatur. Quia Satisfactio se habet per modum solutionis, in qua consideratur non solum affectus (vt in merito) sed ipsa exterior executio.

Accedit communis fidelium sensus, vtique in ratione allata fundatus: solemus enim nos affligere jejunijs, disciplinis, cilicijs, in eum finem, vt transactâ actione relinquatur adhuc dolor in-

dependenter ab actuali libero voluntatis exercitio immediatè influente; & per talem dolorem censemus satisfieri copiosius, quàm si talis dolor non sequeretur.

Hinc si quis det famulo pecunias distribuendas pauperibus, vt satisfaciatur pœnitentiæ injunctæ, tunc primum consequetur fructum satisfactionis, quando actu dabitur elemosyna, licet tunc ipse dormiat: quia tunc ponitur alienatio pecuniæ, quæ est realiter, & objectivè pœnalis.

Obijcies. Ex hoc sequi videretur, adhuc satisfieri per opus pœnale, quando illud inceptum est in gratia, & continuatur superveniente peccato, quia adhuc verum est dicere, quòd procedat ab actu meritorio originaliter, & non requiritur eum de præfenti existere. R. Magnorum DD. Sententiam esse, quòd Pœnitentia non solum possit impleri in statu peccati mortalis, quantum satis est, vt pœnitens liberetur ab obligatione imposita per Sacerdotis claves, verum etiam illam pœnitentiam liberare pœnitentem ab aliqua parte pœnæ; cuius ratio est, quòd sit opus pœnale injunctum à Iudice, vt tali: Alij dicunt, habere primum suum effectum remoto obice, quos refert & sequitur Lugo.

Vtrum autem sit peccatum saltè veniale, perficere pœnitentiam in statu peccati mortalis, negant plures, quos refert & sequitur P. Antonius à Spiritu sancto. probabilis tamen est Sententia Alensis & Barbosa apud eundem, esse peccatum saltè veniale, quia est aliqua irreverentia erga Sacramentum, impedire quominus statim

consequatur suum effectum satisfactionis.

Xxxx 3

CON-